

ฉู่เฉียว : บทบาทความเป็นผู้นำของตัวละครเอกหญิงในวรรณกรรมจีนแปล
เรื่องจอมนางจารชนหน่วย 11

Chu Qiao: The Leadership Roles of the Female Protagonist in the
Thai Translation of the Chinese Literature Princess Agent Unit 11

Received: September 2, 2019; Revised: January 3, 2020; Accepted: June 8, 2020

พัชรินทร์ อนันต์ศิริวัฒน์¹

Patcharin Anansiriwat

บทคัดย่อ

บทความนี้มีจุดประสงค์ที่จะวิเคราะห์บทบาทความเป็นผู้นำของฉู่เฉียวตัวละครเอกหญิงตามเพศสภาพที่ปรากฏในเรื่องจอมนางจารชนหน่วย 11 พบว่าฉู่เฉียวมีบทบาทความเป็นผู้นำ ด้วยเธอมีคุณสมบัติความเป็นผู้นำที่ดีหลายประการไม่ว่าจะเป็นความมีน้ำใจ ความเสียสละ ความกล้าหาญ ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ รวมทั้งสติปัญญาจึงทำให้เธอมีโอกาสดำรงบทบาทความเป็นผู้นำในสถานการณ์ต่าง ๆ

คำสำคัญ: บทบาทความเป็นผู้นำ, ตัวละครเอกหญิง, จอมนางจารชนหน่วย 11

Abstract

This research article aims to analyze the leadership roles of Chu Qiao the female protagonist based on the gender perceived in the literary work Princess Agent Unit 11. The analysis reveals that Chu Qiao is trusted to perform the role of a leader because she possesses qualities of good leadership, namely generosity, self-sacrifice, courage, honesty, responsibility and intellect, which enable her to act as a leader according to the different aspects of her gender.

Keywords: Leadership role, Female protagonist, Princess Agent Unit 11

¹ รองศาสตราจารย์ ดร., เกษียณอายุราชการ มหาวิทยาลัยนเรศวร (Naresuan University) e-mail: yangpatcharina@yahoo.co.th

บทนำ

นับตั้งแต่รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช รัชกาลที่ 1 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์เป็นต้นมามีผู้แปลและเรียบเรียงวรรณกรรมแปลพงศาวดารจีนเป็นภาษาไทยอย่างต่อเนื่อง ดังเช่น เลียดก๊ก สามก๊ก ไซฮั่น ตังฮั่น ไคเก็ก ห่องสิน บูเช็กเทียน ง่วนเฉียว เป็นต้น แม้ในปัจจุบันก็ยังมี การแปลวรรณกรรมจีนที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์จีนยุคต่าง ๆ เช่น ตี๋เหรินเจี๋ย ตูลาการาชวงศ์ซ่ง คังซี หย่งเจิ้น บุพเพรักษาลานหลังและจอมนางจารชนหน่วย 11 ฯลฯ ซึ่งในบรรดาวรรณกรรมแปลจีนยุคนี้ จอมนางจารชนหน่วย 11 ซึ่งผู้แต่งใช้นามปากกาว่าเซียวเซียงตงเออร์ ส่วนผู้แปลใช้นามปากกาว่าลี หลินลี เป็นเรื่องแปลเรื่องหนึ่งที่น่าสนใจเพราะเนื้อเรื่องสนุกสนานเข้มข้น ถึงกับมีผู้นำไปสร้างเป็นภาพยนตร์ชุดจีน ตั้งชื่อเรื่องว่า “ฉู่เฉียว” ความตอนหนึ่งในบทนำของผู้แปลนวนิยายเรื่องนี้ รวมทั้งคำนำจากสำนักพิมพ์ ได้เขียนอธิบายถึงสภาพชีวิตผู้คนที่เป็นราษฎรในสมัยนั้นว่าถูกทารุณกรรม กดขี่ข่มเหงอย่างโหดร้าย ถูกสังหารอย่าง ไร้ปราณี ตัวละครเอกหญิงในเรื่องนี้ต้องเผชิญกับภัยสงครามที่เกิดจากการแย่งชิงอำนาจของบรรดาผู้นำซึ่งเป็นชาย เธอเป็นผู้หญิงที่มีจิตใจกล้าหาญ เด็ดเดี่ยว มีพลังศรัทธาในการต่อสู้เพื่อความอยู่รอด ดังความตอนหนึ่งมีว่า

“ถ้าวันหนึ่งคุณลืมตาขึ้นมามีธนูจ่อยิงนับสิบ มีหมาป่าหิวโซน้ำลายหยดตึงเยื้องย่างมาหา ปฏิกริยาแรกของคนโดยมากคือวิ่งหนี แต่เด็กหญิงตัวเล็ก ๆ คนหนึ่งเธอเลือกที่จะลุกขึ้นสู้และเธอก็เลยเป็นผู้รอดเพียงหนึ่งเดียว จากนั้นชีวิตเธอก็โลดแล่นอยู่บนสมรภูมิแห่งชีวิตที่เปี่ยมด้วยรสชาติหลากหลายสิ่งเดียวที่ทำให้เธอฝ่าฟันอุปสรรคและยืนหยัดต่อสู้โดยไม่ระย่อถอยนั้นคือความศรัทธาแรงกล้าที่จะมีชีวิตอยู่”

(เซียวเซียงตงเออร์, จอมนางจารชน หน่วย 11 เล่ม 1, หน้า คำนำผู้แปล)

จอมนางจารชนหน่วย 11 เป็นนวนิยายจีนแปลที่มีเนื้อหาจำลองเหตุการณ์บางส่วนในช่วงกลียุคที่ประเทศจีนถูกชนห้าเผ่าป่าเถื่อนซึ่งอพยพมาจากนอกด่านเข้ายึดครองดินแดนของชาวฮั่น โคร่งเรื่องหลักที่ชัดเจน คือ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ที่ต่างแย่งชิงอำนาจ ต้องการเป็นใหญ่ จึงทำให้เกิดสงคราม การยกกองทัพไปรุกรานเพื่อแย่งชิงดินแดน และการตอบโต้เพื่อแก้แค้นผู้รุกราน ผู้แต่งจินตนาการย้อนยุคโดยให้ตัวละครเอกฝ่ายหญิงเป็นจารชนในยุคปัจจุบัน และปฏิบัติหน้าที่จารชนจนกระทั่งเสียชีวิต วิญญาณของเธอกลับย้อนไปสู่ยุคที่ห้าชนเผ่าซึ่งเป็นคนนอกด่าน ได้แก่ ตี๋ เซียง เซียน เป่ย์ ชงหนู และเจี๋ย อพยพเข้ามายึดครองดินแดนชาวฮั่น วิญญาณของเธอไปเข้าร่างของเด็กหญิงคนหนึ่งชื่อจิงเยว่เออร์ ซึ่งมีอายุเพียงหกขวบ เธอถูกจับไปเป็นทาส ซึ่งขณะนั้นฮ่องเต้ราชวงศ์จิ้นไม่สามารถปราบปรามกลุ่มชนป่าเถื่อนทั้งห้าได้ ต้องอพยพหนีไปตั้งตัวเป็นใหญ่ทางตอนใต้ของจีนทำให้เกิดราชวงศ์เหนือใต้ขึ้น ขณะนั้นประเทศจีนตกอยู่ในสภาพมโหฬารมีสงครามรบพุ่งฆ่าฟันกันทำให้ผู้คนล้มตายมากมาย บทบาทของจิงเยว่เออร์ ที่แม้จะมีร่างกายเป็นเด็กหญิงคนหนึ่ง แต่บุคลิกภาพที่เธอแสดงออกมานั้นปรากฏเป็นบทบาทของหญิงสาวที่เก่งกล้าสามารถในการสู้รบ มีสติปัญญาในการวางแผนการทำสงคราม

มีอุปนิสัยกล้าหาญ เชื้อมั่นในตัวเอง ซื่อตรง มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีอุดมการณ์ที่จะล้มเลิกระบบทาส เพราะเห็นอกเห็นใจว่าพวกทาสที่มักถูกกดขี่ถูกเหยียดหยามเพราะพวกเขาถูกประเมินชีวิตว่าไร้ค่า

ขณะนั้นเป็นช่วงเวลาที่บ้านเมืองไม่เป็นปึกแผ่น ใครมีกำลังทหารมากกว่าก็ยกกองทัพไป รุกรานผู้ที่อ่อนแอกว่า ผู้ที่ตั้งตัวเป็นฮ่องเต้ก็มักหวาดระแวง กลัวผู้อื่นจะไม่จงรักภักดีต่อตน เมื่อไม่เชื่อใจ คนกลุ่มใดก็กำจัดฆ่าล้างทั้งตระกูล แม้จะเป็นลูกหลานและบริวารที่อยู่ใกล้ชิดก็ไม่ละเว้น จึงสร้างความ อาฆาตแค้น ความเกลียดชังแก่เชื้อสายของผู้ถูกสังหาร ถ้าหนีรอดไปได้ภายหลังก็ย้อนกลับมาทำสงคราม ล้างแค้น รบรากับไม่หยุดหย่อน ดังความในประวัติศาสตร์จีนตอนหนึ่งที่ทวิป วรดิลกเขียนไว้ว่า

ขณะนั้นเป็นยุคมีคดียุติธรรมที่มีแต่การรบราฆ่าฟันกันทั้งระหว่างอาณาจักรเล็กอาณาจักรน้อย และภายในราชสำนักเอง เพราะผู้มีอำนาจในยุคนั้นคำนึงแต่ผลประโยชน์ ความอาฆาตแค้น จึงมีจิตใจ เขี้ยมโหดทารุณ การปกครองถือการฆ่าเป็นหลัก มีการลงโทษประหารชีวิตถึงญาติ 5 วงศ์(ญาติทางพ่อ แม่ เมียและเพิ่มญาติของน้อง น้องสะใภ้) บ้างยังฆ่าถึงศิษย์และพวกสกูลเดียวกันรวมจำนวนทั้งสิ้นถึง 5,000 คน โดยการกระทำผิดของคนคนเดียวเท่านั้น ซ้ำยังลงโทษบ้านที่อยู่ติดต่อกันไปถึง 25 ครีวโดยไม่เว้นเด็ก หรือผู้ใหญ่หรือคนชรา และไม่อนุญาตให้ประกอบพิธีศพ โดยให้โยนศพลงในน้ำให้ปลากิน ถึงแก่มีเมือง หนึ่งที่ชาวบ้านไม่กล้ากินปลา เพราะปรากฏว่าในกระเพาะปลามีเล็บเด็ก ราชบัลลังก์ในยุคนั้นแม้จะมีเพียง 170 ปี แต่มีกษัตริย์ถึง 50 องค์ ซึ่งเฉลี่ยแล้วองค์หนึ่ง ๆ ครองราชไม่ถึง 3 ปีครึ่ง ข้าที่ถูกปลงพระชนม์รวม มีถึง 26 องค์ที่ถูกขับออกจากราชบัลลังก์ก็มี 4 องค์ นับว่าเป็นภัยคุกคามอย่างแท้จริง ความแตกต่างระหว่าง ผู้ปกครองกับสามัญชนถูกขีดเส้นแบ่งจนเด่นชัดว่าอยู่ห่างไกลกันคนละชั่วโลก อย่างที่ไม่เคยมีมาก่อนเลย

(ทวิป วรดิลก, 2524, หน้า 240-241)

ผู้หญิงจีนในยุคโบราณมีค่านิยมว่าต้องมีคุณสมบัติสุภาพเรียบร้อย เป็นผู้ตามเชื่อฟังสามี อยู่กับ เหย้าเฝ้ากับเรือน ปราบนิตินิติสามีและบิดามารดาของสามี เลี้ยงดูบุตรธิดา ทำอาหาร เย็บปักถักร้อย เล่น ดนตรี ร้องรำทำเพลง แต่ผู้หญิงกลับมีบทบาทที่แสดงถึงความเป็นผู้นำในการทำสงคราม และการต่อสู้ทั้งที่ เป็นจารชน ทาสหญิง นักรบ แม่ทัพ จึงน่าสนใจว่าเหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น และเธอได้แสดงบทบาทความเป็น ผู้นำอย่างไรจึงเป็นที่ยอมรับของผู้ชาย ดังที่ผู้วิจัยจะวิเคราะห์บทบาทความเป็นผู้นำของผู้หญิงต่อไปนี้

วัตถุประสงค์

ศึกษาบทบาทความเป็นผู้นำของตัวละครเอกหญิงตามสถานภาพที่ปรากฏในเรื่องจอมนางจารชน
หน่วย 11

ขอบเขต

1. นวนิยายแปลเรื่องจอมนางจารชนหน่วย 11 ภาคต้น 4 เล่ม คือเล่มที่ 1-4
2. นวนิยายแปลเรื่องจอมนางจารชนหน่วย 11 ภาคปลาย 4 เล่มคือเล่มที่ 1-4

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. เนื่องจากตัวละครเอกหญิงมีหลายชื่อได้แก่ ซิงเออร์ จิงเยว่เออร์และฉู่เฉียวผู้วิจัยจะเลือกใช้ชื่อฉู่เฉียวเป็นชื่อหลัก
2. อาวุธที่ตัวละครใช้ยิง บางครั้งผู้แปลก็ใช้คำว่าเกาทัณฑ์ บางครั้งก็ใช้คำว่า ธนู ผู้วิจัยจะใช้คำว่าเกาทัณฑ์

นิยามศัพท์

เพศสถานะ(gender) หมายถึง เพศสภาพที่ถูกกำหนดตามสถานภาพที่ตัวละครเอกหญิงดำรงอยู่และแสดงออก

วิถีแห่งอำนาจ หมายถึง วิธีการใดๆ ที่ได้มาซึ่งอำนาจหรือชัยชนะทำให้ตนอยู่เหนือผู้อื่นหรือในทางตรงข้ามความพยายามต่อสู้เพื่อทำให้ตนพ้นจากการถูกกดขี่ข่มเหงเอารัดเอาเปรียบ

ผลการวิจัย

ความเป็นมาของประวัติศาสตร์จีนยุค 5 ขนเผ่า 16 แคว้นทำให้เกิดราชวงศ์เหนือใต้ เนื่องจากการล่มสลายของราชวงศ์จิ้นตะวันตก ทำให้ประเทศจีนตอนเหนือตกอยู่ใต้อำนาจของชนเผ่าทั้ง 5 ที่มาจากนอกด่าน กลุ่มชนเหล่านี้เมื่อเข้ามาอยู่ในใจกลางของประเทศจีน ก็ทำสงครามแข่งฆ่ากันอย่างโหดร้ายทารุณเพื่อชิงความเป็นใหญ่ราชบัลลังก์ในยุคนั้นเปลี่ยนผู้นำบ่อย มีฮ่องเต้ 50 องค์ บ้างถูกปลงพระชนม์ บ้างถูกบังคับให้สละราชบัลลังก์ นอกจากนี้ยังมีปัญหาที่เกิดจากความแตกต่างระหว่างชนชั้นปกครองกับประชาชนมาก ใครแพ้สงครามก็กลายเป็นเชลยศึก ประชาชนก็ถูกจับถูกบังคับให้เป็นทาสถูกกดขี่ข่มเหงทารุณกรรมต่าง ๆ นานา บางครั้งประชาชนก็รวมตัวกันก่อการกบฏเพื่ออิสรภาพของตน จากเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์จีนในยุคนั้น ผู้แต่งวรรณกรรมจีนเรื่องฉู่เฉียวจอมนางจารชนหน่วย 11 ได้สะท้อนให้เห็นถึงการต่อสู้เพื่อความอยู่รอดของผู้หญิงคนหนึ่ง ที่ทั้งทำเพื่อตัวเองและเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น สังเกตได้ว่าผู้แต่งดำเนินเรื่องตามบทบาทของเธอโดยตลอดทั้งเรื่อง เพศสถานะที่ฉู่เฉียวสะท้อนให้ลักษณะเด่นของความเป็นผู้นำ ที่กล้าหาญ มีน้ำใจ ชื่อตรงรับผิดชอบต่อหน้าที่ สามารถวางแผนการทำสงครามอย่างเป็นระบบ มีกลยุทธ์ในการตอบโต้ฝ่ายตรงข้าม ชีวิตของเธอเข้าไปพัวพันกับวิถีแห่งอำนาจที่ตัวละครเอกฝ่ายชายแย่งชิงเพื่อความเป็นใหญ่ เธอกลายเป็นผู้หญิงคนหนึ่งที่ต้องร่วมต่อสู้เพื่อความอยู่รอด เพราะบางครั้งหากไม่ฆ่าเขา เขาก็จะฆ่าเธอ ฉู่เฉียวจึงมีบทบาทที่สะท้อนเพศสถานะความเป็นผู้นำ ไม่ว่าเธอจะตกอยู่ในสถานะใดก็ตาม ตั้งแต่บทบาททาส นักรบ แม่ทัพหญิง ดังจะวิเคราะห์ต่อไป

1. บทบาทความเป็นผู้นำของตัวละครเอกหญิงผู้เดียวที่ขณะเพศสภาพเป็นทาส

วรรณกรรมแปลจีนเรื่องผู้เดียวจอมนางจารชนหน่วย 11 เริ่มเรื่องโดยกล่าวถึงราชวงศ์จ้าวแห่งต้าเซี่ยมีอำนาจเหนืออาณาจักรอื่น ได้แก่ เปียนถึง ไหวซ่ง เซียนเป่ย เชื่อพระวงศ์ของต้าเซี่ยผู้หนึ่งชื่อจูเก๋อไหวซ่งขุนบรรดาคุณชายแห่งต้าเซี่ยมาประลองฝีมือยิงเกาทัณฑ์ โดยนำทาสหญิงมาปล่อยตัวให้วิ่งหนี และปล่อยหมาป่าไล่กัดทาสหญิงเหล่านี้ โดยทั้งหมาป่าและทาสหญิงล้วนตกเป็นเป้าเกาทัณฑ์ของเหล่าคุณชายทั้งหลายที่ใช้ประลองความแม่นยำในการยิงกันอย่างสนุกสนานว่าใครจะเหนือกว่ากัน แต่ก็มีคุณชายบางคนไม่เห็นด้วยเพราะเป็นการรังแกคนที่ไม่มีทางต่อสู้ ตัวละครเอกหญิงจึงเยว่เออร์เป็นหนึ่งในทาสหญิงที่ตกเป็นเหยื่อประลองความแม่นยำและการไล่ล่าของหมาป่าในครั้งนี้ ผู้เดียวที่ตายในโลกปัจจุบันแล้วจิตวิญญาณมาสิงอยู่ในร่างจึงเยว่เออร์เริ่มแสดงบทบาทการเป็นผู้นำโดยพาเด็กหญิงทาสเหล่านั้นวิ่งหนีหลบทั้งภัยหมาป่าและเกาทัณฑ์ จึงเยว่เออร์จุดไฟเผาฟางแห้ง หย้าแห้งเพื่อใช้ไฟขับไล่หมาป่า และต่อสู้กับหมาป่าที่ไล่กัดกินเธออย่างไม่ยอมแพ้ ดังเนื้อความว่า

สิ่งที่บรรจุอยู่ในกรงยักนั้นที่แท้เป็นครุณีน้อยวัยไม่เกิน 7-8 ขวบจำนวนหนึ่ง แต่ละกรงมี 20 คนแต่ละคนสวมชุดกว้างจื่อ เนื้อหยาบ บริเวณหน้าอกเขียนตัวอักษรขนาดใหญ่ยักษ์เหมือนกับพวกนักโทษ ในแต่ละกรงจะเขียนตัวอักษรต่างกัน มีคำว่า มู่ เว่ย เยียน จูเก๋อ ส่วนจ้าวเชอกับจ้าวเจวียเป็นตัวแบ่งเด็กพวกนั้นถูกขังไว้ในกรงมืดเป็นเวลานาน พอเห็นแสงสว่างพลันหลับตาแน่นตื่นตระหนกจนเบียดเป็นกระจุก แวดตาหัวหนวดเหมือนกระต่ายน้อยที่ขวัญอ่อนผู่หนึ่ง... เสียงร้องแตกตื่นอิงอลทั่วบริเวณครุณีน้อย 7-8 ขวบประสานเสียงแหลมดัง เนื้อตัวสั่นสะท้านเบียดเข้าหากัน ก่อนชักเท้าวิ่งไปยังจุดที่คนยืนอยู่ ขณะเดียวกันเกาทัณฑ์คมกริบก็ยิงกระหน่ำด้วยความเร็วสูง เพียงแต่ทิศทางกลับมีใช้หมาป่าดุร้ายที่หิวโหยเหล่านั้น แต่เป็นเด็กที่กำลังวิ่งมาหาตน คาวเลือดฉุนแรงโขยคลั่งอवलเสียงร้องโหยหวนนำเวหนาดังก้องถึงสรวลสรวรรค์... ผู่หมาป่าถูกกระตุ้นความหิวด้วยกลิ่นคาวเลือดยิ่งทวีความดุเดือดเหี้ยมเกรียมหมาป่าสีดำอมเขียวตัวหนึ่งกัดกระชากแขนเด็กคนหนึ่งจนขาดกระจุยเด็กคนนั้นยังไม่ทันกรีดร้องก็โดนหมาป่าอีกตัวฉีกทิ้งขาไปข้างหนึ่ง ศีรษะโดนกัดแหวกไปครึ่งใบเนื้อสมองขาวใสกับเลือดสดไหลปนเปกระเด็นสาตรรณินดินที่ปกคลุมด้วยหิมะขาวโพลน...หมาป่าดุร้ายตัวหนึ่งย่างเข้ามาช้าๆ ...สองตาของเด็กน้อยพลันเบิกโพลงวาวใสตั้งใบมีดปราศจากความอ่อนแอและขลาดกลัวเยี่ยงเด็กอื่น ๆ นางยื่นมือออกมาตามสัญชาตญาณ ปัดรศกรามทั้งบนล่างของหมาป่าจนแน่น จากนั้นก็อำปากกับลิ้นที่เหี้ยมดียวของมัน...หมาป่าแผดเสียงร้องอย่างอนาคค้ำหนึ่งลั่นดังกับพื้นดิน...มุมหนึ่งของคอกลามีฟางแห้งสำหรับเลี้ยงม้าและท่อนไม้วางสุ่มอยู่กองหนึ่ง เด็กน้อยหยิบท่อนไม้ชิ้นเงื้อมสุดมือแล้วซัดผลัะลงไปกลางหลังหมาป่าที่ลอบจู่โจมเข้ามา หมาป่าแผดร้องลั่นค้ำหนึ่งกระเจิงไปอีกทางอย่างโซเซเห็นชัดว่าบาดเจ็บ มานี้ มานี้ เด็กน้อยตะโกนเรียก นังยองๆ เก็บหินขึ้นมาสองก้อนจับกระแทกกันดังเพียะ ๆ ประกายไฟลุกพริบ ฟางแห้งติดไฟลุกโชนขึ้นมา เด็กน้อยจุ่มปลายท่อนไม้กับไฟ ยกชูขึ้นออกวิ่งไปทั่วสนามขับไล่หมาป่าที่กำลังโถมตีเหล่าเด็กน้อย

พลางตะโกนเรียกมาทางนี้ มาทางนี้ เหล่าเด็กน้อยเฝ้าร่ำร้องไห้โพลางวิ่งไปหาจิงเยวเออร์แต่ละนางล้วนได้รับบาดเจ็บ...เหลืออยู่ไม่ถึง 20 คน ...ฝูงหมาป่าหวาดกลัวเปลวไฟ จิงเยวเออร์คุ้มกันเด็กๆไว้ตรงกลาง

(เซียวเซียงตงเออร์,จอมนางจารชน หน่วย 11 ภาค 1, 2559, หน้า 49-58)

เมื่อเกมการแข่งขันของเหล่าคุณชายจบลงเธอก็รอดตายเพียงคนเดียว อาจเป็นเพราะจิตวิญญาณของเธอคือจิตวิญญาณของพันธุริฐเดียวจารชนสาวที่เสียชีวิตในโลกปัจจุบันเพราะระเบิดในขณะปฏิบัติหน้าที่แล้วย้อนอดีตไปอยู่ในร่างจิงเยวเออร์ ด้วยจิตสำนึกของนักสู้ เธอจึงสามารถช่วยเหลือตนเองให้รอดพ้นจากความตาย แม้เธอพยายามจะช่วยเหลือเด็กคนอื่น ๆ แต่ก็ยากจะสำเร็จเพราะความโหดร้ายของชนชั้นปกครองในยุคนั้นคิดว่า ชีวิตคนอื่นไร้ค่า ใช้ร่างคนเป็นเป้าเกาทัณฑ์เพื่อทดลองความแม่นยำของพวกเขา ใช้หมาป่าไล่กัดฆ่าทารกเด็กหญิงเพื่อเพิ่มรสชาติความสนุกสนานในการฆ่าคน เป็นวิธีแห่งอำนาจที่ได้มาด้วยการข่มเหงรังแก การฆ่าฟัน ญี่เดียวในร่างจิงเยวเออร์ จึงจำเป็นต้องต่อสู้เพื่อความอยู่รอด ดังความว่า

ญี่เดียวไม่ใช่นายทหารบัญชาการชั้นสูงแห่งหน่วยเฉพาะกิจที่ 11 อีกแล้ว แต่เป็นเด็กอ่อนวัยและไร้ที่พึ่งคนนี้ ต้องดำรงชีวิตอยู่ในราชวงศ์ที่ดิบดีเถื่อนปราศจากมนุษยธรรมกระหายเลือดและไร้กฎระเบียบแห่งนี้ชะตาชีวิตหลักไสเธอหลงสู่ห่ามเลน เธอบอกกับตนเองว่าเธอต้องปีนออกมา

(เซียวเซียงตงเออร์,จอมนางจารชน หน่วย 11 ภาค 1, 2559, หน้า 61-62)

แน่นอนจิงเยวเออร์ในยามนี้คือพันธุริฐเดียวรองผู้บัญชาการหน่วยเฉพาะกิจที่ 11 เธอพลีชีพเพื่อชาติ นี่เป็นคำเค้นแรกที่ญี่เดียวมาถึงราชวงศ์ต้าเซี่ย...เธอจะไม่ใช้ญี่เดียวนายทหารบัญชาการชั้นสูงแห่งหน่วยเฉพาะกิจที่ 11 อีกแล้ว แต่เป็นทารกที่อ่อนวัยและไร้ที่พึ่งคนนี้ ต้องดำรงชีวิตอยู่ในราชวงศ์ที่ดิบดีเถื่อนปราศจากมนุษยธรรม กระหายเลือดและไร้กฎเกณฑ์แห่งนี้

(เซียวเซียงตงเออร์,จอมนางจารชน หน่วย 11 ภาค 1, 2559, หน้า 61)

อีกเหตุผลหนึ่งที่ทำให้เธอรอดตายก็คือ เยียนสวีนที่ยิงเกาทัณฑ์เป็นคนสุดท้ายเจตนาจะให้เลือดตัวจิงเยวเออร์เพื่อช่วยชีวิตเธอ เพราะเขาไม่เห็นด้วยกับวิธีการข่มเหงรังแกคนที่อ่อนแอกว่าเช่นนี้ ดังเนื้อความบรรยายว่า

ศรเกาทัณฑ์พุ่งแหวกซ่านำลมหนาวในอากาศตามติดเกิดเป็นเสียงดังซวบ...เสียงบาดเนื้อดังขึ้นคราหนึ่งริ้วโลหิตตกเป็นแนวยาวลูกธนูเฉียดผ่านก้านคอของเด็กหญิง บาดเป็นรอยเลือดซึมแนวหนึ่ง ร่างเด็กหญิงโคลงไปเล็กน้อยก่อนชวนสองก้าว ทว่ายังคงหยุดยืนอยู่เช่นเดิม...เยียนสวีนเบือนหน้ากลับมาเห็นเด็กหญิงที่ชุ่มเลือดทั้งตัวยังคงยืนนิ่ง

(เซียวเซียงตงเออร์,จอมนางจารชน หน่วย 11 ภาค 1, 2559, หน้า 57)

ความโหดร้าย การข่มเหงรังแกไม่ได้เกิดจากชนชั้นปกครองเท่านั้น แม้แต่กลุ่มคนรับใช้ที่มีตำแหน่งหน้าที่ดูแลเหล่าข้าทาสด้วยกัน บางคนก็ใช้อำนาจที่ตนได้รับมอบหมายจากเจ้านายของตนข่มเหงรังแกข้าทาสด้วยกัน เช่น หญิงรับใช้ชื่อช่งต้าเหนียงทำหน้าที่หัวหน้าดูแลเหล่าข้าทาสฝ่ายหญิงก็มักใช้อำนาจลงโทษเยียนตีเหล่าข้าทาสหญิงในตระกูลจูก่ออย่างโหดร้าย เมื่อคนเหล่านั้นทำไม่ถูกใจหรือกล้าต่อล้อต่อเถียงเธอ ดึงเนื้อความตอนหนึ่งที่ช่งต้าเหนียงตวาดเด็กหญิงที่ตกเป็นทาสว่า

“ดีจริงเจ้าพวกทาสชั้นต่ำบังอาจขโมยของ ไม่อยากมีชีวิตแล้วใช่ไหม?” ... เสียงร้องครางกับเสียงส่ำดังขึ้น หญิงกลางคนพุงพลุ้ยคนหนึ่งสะบัดแขนตะคอกดำ ... “ชั่วช้าสารเลวทั้งโคตรเหง้าจริง ๆ”

เมื่อเด็กหญิงเหล่านั้นบอกว่า พวกเธอยอมรับผิดแล้ว ช่งต้าเหนียงก็ยังใช้แส้หวดอย่างไม่ปราณี ดังบทบรรยายว่า

“ช่งต้าเหนียงพวกเราสำนึกผิดแล้วพวกเราไม่กล้าทำอีกแล้ว” ... “สำนึกผิด? ข้าว่าไม่ตีก็ไม่รู้จักหลบจำ” แส้แล้วแส้เล่าหวดใส่เนื้อตัวเด็ก ๆ อย่างทารุณ

(เซียวเซียงตงเออร์, จอมนางजारชน หน่วย 11 ภาค 1 เล่ม 1, หน้า 69-70)

เหตุการณ์ดังกล่าวข้างต้นที่เกิดขึ้นในเรือนทาส ทำให้ผู้เขียนในร่างของเด็กหญิงจิงเยว่เออร์ซึ่งขณะนั้นอายุเพียง 7 ขวบ โกรธแค้นที่ช่งต้าเหนียงลงโทษเหล่าทาสเด็กหญิงอย่างไม่ปราณี เธอจึงแกล้งแค้นโดยกลั่นแกล้งนางช่งต้าเหนียง ทำให้นางหกล้มและลื่นตกจากสะพานหล่นลงไปสระน้ำตาย เธอคิดว่าเธอจำเป็นต้องโต้ตอบการกระทำของผู้ที่ข่มเหงรังแกแบบตาต่อตา ฟันต่อฟัน ดังความว่า

“นี่ก็คือโลกของคนกินคน คิดหมายมีชีวิตสืบต่อ ชั้นแรกต้องเขมือบสัตว์ป่าที่กินคนเข้าไปเสียก่อน” ...

(เซียวเซียงตงเออร์, จอมนางजारชน หน่วย 11 ภาค 1 เล่ม 1 หน้า 72)

นอกจากช่งต้าเหนียงยังมีข้าทาสอีกหลายคนที่มีอำนาจที่เจ้านายมอบหมายให้มากลั่นแกล้งรังแกข้าทาสด้วยกันเช่น จินซือ จินจูที่เป็นคนรับใช้ใกล้ชิดจูก่อเยว่ จูซุ่นพ่อบ้านตระกูลจูก่อเยว่ต่างถือว่าตนมีอำนาจเหนือข้าทาสอื่น ๆ ใช้แรงงานหญิงที่เป็นข้าทาส เด็กหญิงบางคนเมื่อโตเป็นสาวก็ถูกส่งตัวไปปรนนิบัติชายชราจูก่อเยว่ที่มีจิตวิปริตทางเพศ พวกเธอจะถูกทารุณกรรมจนตายแล้วก็ถูกนำศพไปโยนทิ้งอย่างไร้ค่า ดังเนื้อความว่า

ศพอันผอมแห้งของจื่อเซียงอยู่ในสภาพเปลือยเปล่า ท่อนบนเต็มไปด้วยริ้วรอยฟกช้ำ สองตาเบิกโพลง หางตาและแต้มด้วยลิ่มเลือดดำข้น ลำตัวท่อนล่างอูจาดตา สองมือสองขายังถูกมัดด้วยเชือกปอ ทำร่างพิสดารผิดรูป ภูควางไ้วด้านบนด้วยวิธีเหยียดหยามอย่างที่สุด

(เซียวเซียงตงเออร์, จอมนางजारชน หน่วย 11 ภาค 1 เล่ม 1 หน้า 89)

เมื่อสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้นบีบคั้นเช่นนี้ฉู่เฉียวในร่างของเด็กหญิงจิงเยว่เออร์จึงแสดงถึงความเป็นนักสู้อย่างเต็มตัว เธอหาทางที่จะทำให้ตนพ้นภัย วิธีแห่งอำนาจของเธอก็คือต้องมีคนที่มียศศักดิ์ มีอำนาจเป็นที่พึ่ง ดังนั้นเธอจึงหาโอกาสเข้าไปรับใช้ใกล้ชิดจูเก๋อเยว่นายน้อยสี่แห่งตระกูลจูเก๋อ วันหนึ่งก็เป็นโอกาสดีที่เธอได้ช่วยจูเก๋อเยว่ที่ถูกงูกัดรอดพ้นความตาย เธอได้เป็นคนรับใช้ประจำตัวจูเก๋อเยว่ ภายหลังฉู่เฉียวในร่างของเด็กหญิงจิงเยว่เออร์ก็หาโอกาสวางแผนตอบโต้จนกระทั่งจิ้งจุกถูกลงโทษจนตาย จิ้งจอกเกรงความผิดหนีออกจากบ้านจูเก๋อเยว่ จูซุนก็ถูกเจ้านายลงโทษเขียนตี และถูกฉู่เฉียวในร่างจิงเยว่เออร์ลอบตัดมือขาดไปข้างหนึ่ง เมื่อมีโอกาสเธอลอบเข้าไปฆ่าจูเก๋อสี่เพื่อแก้แค้นแทนเด็กหญิงทั้งหลายที่ถูกจูเก๋อสี่ทำอนาจารจนตาย เพราะฆ่าจูเก๋อสี่ฉู่เฉียว(จิงเยว่เออร์)จึงต้องหนีออกจากบ้านตระกูลจูเก๋อ ขณะที่หนีไปบังเอิญพบกับเยียนสวีที่กำลังต่อสู้กับทหารของต้าเซี่ยที่ตามจับเขาด้วยข้อหาทมิฬ เนื่องจากบิดาของเขามักบริหารงานที่ขัดนโยบายของตระกูลจ้าว ทำให้ตระกูลเขาถูกใส่ร้าย ถูกตามฆ่า ฉู่เฉียวใช้ความสามารถของตนในฐานะจารชนหญิงร่วมมือกับเยียนสวีต่อสู้กับทหารเมืองต้าเซี่ย จากบทบาทหาสเธอกลายเป็นนักบร่วมือร่วมมือกับเยียนสวีต่อสู้กับทหารจนกระทั่งถูกจับขังคุกทั้งสองคน ระหว่างนั้นฉู่เฉียวก็ร่วมทุกข์ร่วมสุขกับเยียนสวี ด้วยความเห็นใจในวิบากกรรมของเขา เพราะเธอรู้สึกว่ามีวิบากกรรมเช่นเดียวกันกับเยียนสวี บุคคลทั้งสองจึงเข้าอกเข้าใจกัน ด้วยวิถีชีวิตที่ถูกข่มเหงรังแกเช่นกัน

หลังจากเยียนสวีพ้นโทษ ฉู่เฉียวมีโอกาสแสดงความสามารถในการยิงเกาทัณฑ์ จ้าวเจิ้งเต๋อ จักรพรรดิแห่งต้าเซี่ยจึงแต่งตั้งเธอเป็นครูฝึกทหารยิงเกาทัณฑ์ ทำให้เธอได้พบกับกองทหารซีหนานเจิ้น ที่เดิมเป็นทหารของเยียนเป่ย์ แต่เคยทรยศบิดาของเยียนสวีเปลี่ยนใจสวามิภักดิ์กับต้าเซี่ยเพื่อความอยู่รอด ทหารเหล่านี้สำนึกผิดต่างปรารถนาที่จะได้กลับบ้านเกิดของตนที่เยียนเป่ย์ พวกเขาจึงร่วมมือกับฉู่เฉียววางแผนช่วยเหลือเยียนสวีให้หนีกลับเยียนเป่ย์ ขอเพียงเยียนสวียอมให้อภัยพวกเขาที่ครั้งหนึ่งเคยทรยศต่อบิดาเยียนสวีเท่านั้น

เจ้าฉุนเออร์พระธิดาของเจ้าเจิ้งเต๋อหลงรักเยียนสวีปรารถนาจะแต่งงานด้วย เจ้าเจิ้งเต๋อจึงวางแผนกำจัดเยียนสวี โดยแสวงยินยอมให้เยียนสวีแต่งงานกับเจ้าฉุนเออร์ เมื่อถึงวันแต่งงานของเจ้าฉุนเออร์กับเยียนสวี เจ้าเจิ้งเต๋อกลับสั่งทหารไปจับเยียนสวี ด้วยข้อกล่าวหาว่าเยียนสวีก่อการกบฏ โดยไม่สนใจความรู้สึกของเจ้าฉุนเออร์เลยแม้แต่น้อย แต่เยียนสวีรู้ทันโดยตลอด ดังนั้นเพื่อเอาตัวรอดเขาจึงวางแผนซ่อนแผนล่วงหน้าก่อการกบฏจริง ๆ เพื่อหนีกลับเยียนเป่ย์ ซึ่งเขาก็ทำสำเร็จ ดังความว่า

ทั้งราชสำนักต้าเซี่ยหรือกระทั่งทั่วแผ่นดินซีเหมิงไม่มีใครคิดว่าเจ้าเจิ้งเต๋อซึ่งเป็นจักรพรรดิแห่งต้าเซี่ยจะปล่อยเยียนสวีจู่โจมที่ถูกขังอยู่ในวังแปดปีกกลับสู่เยียนเป่ย์โดยไม่บุบสลายก็เหมือนกับที่ไม่มีใครคิดว่าเยียนสวีจู่โจมนี้จะยอมอยู่นิ่ง ๆ ให้จับแต่โดยดี

(เชียวเซียงตงเออร์, จอมนางจารชน หน่วย 11 ภาค 1 เล่ม 3, หน้า 54)

ฉู่เฉียวเริ่มเข้าใจว่า วิธีแห่งอำนาจของชนชั้นปกครองในยุคนั้นคือการข่มเหงรังแกเช่นฆ่าผู้ที่ไม่มีทางสู้ กำจัดผู้คนที่ตนหวาดระแวงว่าจะเป็นภัยอันตราย ดังที่ฉู่เฉียวจึงต่อสู้เพื่อแห่งตำแหน่งเจ้าเมืองวางแผนกำจัดบิดาเยียนสวินและเยียนสวิน ดังนั้นเมื่อเธอเป็นสหายของเยียนสวินก็จำเป็นที่จะต้องหาทางตอบโต้ฝ่ายตรงข้าม เพื่อความอยู่รอดของเธอกับเยียนสวิน จะได้ไม่ตกเป็นเหยื่อให้อีกฝ่ายรังแกจึงทำให้เธอกลายเป็นนักรบหญิงในเวลาต่อมา ดังความว่า

“เพราะอะไรพอเกิดมาต้องมีการแบ่งแยกชนชั้นเพราะอะไรหมาป่าถูกกำหนดให้เป็นฝ่ายกินกระต่าย โดยที่กระต่ายไม่อาจต่อต้าน แต่ตอนนี้ข้าเข้าใจแล้วเป็นเพราะกระต่ายไม่เข้มแข็งพอ ไม่มีเขี้ยวเล็บที่แหลมคม หากไม่ต้องการถูกคนอื่นเหยียด ตัวเองก็ต้องลุกขึ้นมา”

(เชียวเซียงตงเออร์, จอมนางजारชน หน่วย 11 ภาค 1 เล่ม 1, หน้า 304)

ต่อมาฉู่เฉียวยอมปล่อยเธอเป็นอิสระ บทบาทของฉู่เฉียวเปลี่ยนแปลงจากที่เคยถูกจับเป็นทาส กลายเป็นนักรบเพราะฉู่เฉียวต่อสู้ได้แต่งตั้งเธอเป็นครูฝึกทหารยิงเกาทัณฑ์ เนื่องจากเธอเคยร่ำเรียนวิชามาจากฉู่เฉียวเมื่อครั้งเป็นทาสในบ้านเขา ต่อมาเมื่อเยียนสวินจะหนีกลับเยียนเป่ย์ เธอจึงเป็นนักรบหญิงที่ต่อสู้เคียงบ่าเคียงไหล่กับเยียนสวิน ฉู่เฉียวยังช่วยให้กองทัพซีหนานเงินปลอดภัยมีโอกาสหนีกลับเยียนเป่ย์ได้ แม้เยียนสวินจะจงใจทอดทิ้งกองทหารเหล่านี้ก็ตาม ดังเนื้อความบรรยายว่า

แปดปีก่อนนางเดินเข้าวังหลวงในฐานะข้าทาสคนหนึ่ง แปดปีต่อมานางนำขุมกำลังติดอาวุธของเยียนสวินที่ยังเหลืออยู่ในนครเงินหวงเป็นขบวนสุดท้ายห้อยตะบึงไปบนผืนดินอันกว้างใหญ่ไพศาล นอกนครเงินหวงค้ำคั่นนั้นทหารของกองทัพซีหนานเงินทุกนายล้วนตั้งสัตย์ปฏิญาณในใจจะภักดีต่อสตรีบอบบางผู้นี้ พวกเขาจะติดตามนางซึ่งเป็นเจ้าชีวิต พิชิตศึกทั่วดินแดน แม้ยากเข็ญปานใดใจดวงนี้ก็จะภักดีต่อฉู่เฉียวชั่วชีวิตไม่มีผันแปร และนี่ก็คือก้าวแรกของการสู่เส้นทางที่ทำให้สาวน้อยร่างบางผู้นี้ได้รับขนานนามจากผู้คนในหลายปีต่อมาว่า “ชีวลีหวั่ง” (ราชันผู้เลอโฉม)

(เชียวเซียงตงเออร์, จอมนางजारชน หน่วย 11 ภาค 1 เล่ม 3, หน้า 86)

จากเนื้อความข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่าตัวละครเอกหญิงฉู่เฉียวในนามจิงเยวเออร์มีการเปลี่ยนแปลงบทบาทในการดำเนินชีวิตตลอดเวลา เพื่อความอยู่รอด เพราะเธอถูกสถานการณ์ต่าง ๆ รอบตัวบีบบังคับให้เป็นเช่นนั้น ไม่เช่นนั้นเธอก็จะถูกข่มเหงรังแกหรืออาจถูกฆ่าตาย แต่ในขณะเดียวกันเธอก็มีบทบาทความเป็นผู้นำเพราะมีความสามารถ ความกล้าหาญ ความมีน้ำใจจนกระทั่งเป็นที่ยอมรับของตัวละครชายที่เป็นนักรบในกองทัพซีหนานเงิน

2. บทบาทความเป็นผู้นำของตัวละครเอกหญิงฉู่เฉียวขณะที่เพศสภาวะเป็นนักรบ

ฉู่เฉียวเป็นมิตรสหายอย่างแท้จริงของเยียนสวิน เธอกล้าที่จะทำงานใหญ่กับเยียนสวินทั้ง ๆ ที่เป็นเรื่องเสี่ยงตายคือ เรื่องก่อการกบฏเพื่อหนีกลับเยียนเป่ย์ อาจเป็นเพราะเยียนสวินเคยช่วยชีวิตเธอ และเธอรูสึกว่าเขาและเธออยู่ในสภาพที่ถูกข่มเหงรังแกเช่นกัน ฉู่เฉียวและกองทหารซีหนานเงินร่วมมือกันวางแผนช่วยให้เยียนสวินสามารถหลบหนีออกจากต้าเซี่ยเพื่อกลับเยียนเป่ย์จนสำเร็จ แต่เยียนสวิน คิดทอดทิ้งกองทหารซีหนานเงินปล่อยให้ถูกฆ่าที่ต้าเซี่ย ด้วยใจที่ยังไม่ให้อภัย เรื่องนี้ฉู่เฉียวไม่เห็นด้วย เนื่องจากคนเหล่านั้นสำนึกผิดแล้วและเชื่อถือคำพูดเธอว่า จะพาพวกเขากลับเยียนเป่ย์ได้สำเร็จ เธอต้องรักษาสัญญาที่ให้ไว้ ฉู่เฉียวจึงย้อนกลับเข้าไปในเมืองจินหวง เพื่อช่วยพวกเขาให้หนีการตามล่าของทหารต้าเซี่ยจนออกมานอกเมืองได้สำเร็จ จึงทำให้บทบาทฉู่เฉียวปรากฏชัดเจนว่า วิถีแห่งอำนาจที่เธอได้มาเพราะเธอเป็นผู้นำที่ดีคือ เธอกล้าหาญและจริงใจ ไม่ทอดทิ้งเพื่อนและบริวารในยามคับขันสัญญาว่าจะพาเหล่าทหารซีหนานเงินกลับบ้านเกิด และเธอก็ทำตามสัญญา ดังเนื้อความที่ฉู่เฉียวกล่าวว่า

“ผองนักรบพวกท่านมิได้ถูกทอดทิ้ง จงฟังคำสั่งเรา เชื่อฟังเรา ติดตามเรา เราจะพาพวกท่านกลับบ้าน”

(เซียวเซียงตงเออร์, จอมนางจารชน หน่วย 11 ภาค 1 เล่ม 3, หน้า 83-85)

การกระทำของฉู่เฉียวทำให้กองทัพซีหนานเงินประทับใจในความมีน้ำใจของเธอ พวกเขาต่างเชื่อฟังและจงรักภักดีเธอ ดังความว่า

ทหารของซีหนานเงินทุกนายล้วนตั้งสัตย์ปฏิญาณในใจจะภักดีต่อสตรีรอบนางผู้นี้ พวกเขาจะติดตามนางซึ่งเป็นเจ้าชีวิต พิชิตศึกทั่วแดนดิน แม้นยากเข็ญปานใดใจดวงนี้ก็จะภักดีต่อฉู่เฉียวชั่วชีวิต ไม่มีผันแปร..

(เซียวเซียงตงเออร์, จอมนางจารชน หน่วย 11 ภาค 1 เล่ม 3, หน้า 86)

จากข้อความข้างต้นสะท้อนภาพบทบาทความเป็นผู้นำของตัวละครเอกหญิงฉู่เฉียวให้เห็นว่าขณะที่มีเพศสภาวะเป็นนักรบหญิงเธอแสดงถึงความกล้าหาญ ความมีน้ำใจ ความรับผิดชอบต่อชีวิตของเหล่าบริวาร จึงทำให้เธอกลายเป็นผู้นำหญิงที่มีนักรบชายยินยอมเป็นบริวารให้อย่างจงรักภักดี

3. บทบาทการเป็นผู้นำของตัวละครเอกหญิงฉู่เฉียวขณะที่เพศสภาวะเป็นแม่ทัพหญิง

เมื่อกลับไปถึงเยียนเป่ย์ หลายเหตุการณ์ทำให้เธอผิดหวังที่เยียนสวินกลายเป็นคนเห็นแก่ตัวและโหดร้าย ความแค้นความอาฆาตพยาบาททำให้จิตใจเขาเปลี่ยนไป คิดแต่เรื่องแก้แค้น ไม่สนใจชีวิตประชาชนชาวเยียนเป่ย์ว่า จะตกทุกข์ได้ยากเพราะภัยสงครามเช่นไร ฉู่เฉียวจึงไม่อาจร่วมชีวิตกับเยียนสวินได้เพราะวิถีแห่งอำนาจของฉู่เฉียวคือประชาชน เธอคิดว่าประชาชนมีความสำคัญ ดังความว่า

พลังของราชกรัณย์ใหญ่ไร้ขอบเขต ทั้งกองทหาร อาวุธเงินทอง เสบียงอาหาร ล้วนมาจาก
ข้าทาสและไพร่ฟ้าประชาชน

(เชียวเซียงตงเออร์, จอมนางจารชน หน่วย 11 ภาค 1 เล่ม 4, หน้า 115)

ฉู่เฉียวผิดหวังที่เยียนสวีปรับเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปจากที่เคยให้สัญญากับเธอ ไม่สนใจ
ประชาชน สนใจแต่อำนาจและการแก้แค้นต้าเซี่ย หวาดระแวงแม้แต่คนใกล้ชิดและข้าคนเหล่านั้นตาย
โดยไม่สนใจว่า คนพวกเขาเหล่านั้นเคยช่วยเหลือตนเองมาก่อน ดังเนื้อหาที่บรรยายความคิดของเธอว่า

กระแสเสียงของฉู่เฉียวเย็นจัดระคนอ่อนล้า นางค่อย ๆ เเงยหน้าขึ้นมานัยน์ตาแดงซ้ำ
ความตรากตรำและการเฝ้ารอในหลายวันนี้พลันแปรเปลี่ยนเป็นเศษกระเบื้องที่ไร้ค่า นางเคยสงสัยเยียนส
วินนำทัพโจมตีด่านเหมยหลินเพราะต้องการกำจัดกำลังหลักของกองพลที่สอง ซึ่งเป็นคนของสมาพันธ์ต่ำถ
งเพื่อเสถียรภาพของตัวเองในเยียนเป่ย์ แต่นางกลับไม่เคยคิดมาก่อนปณิธานของเยียนสวีมิได้อยู่ที่เยียน
เป่ย์สักนิด เขาใช้ทหารประชาชนร้อยหมื่นของเยียนเป่ย์เป็นเหยื่อล่อ วางหลุมพรางขนาดใหญ่ไว้ที่เมืองเป่
ยั่วล่อกองทัพของต้าเซี่ยมาติดกับดัก จากนั้นนำทหารของกองพลที่หนึ่งและกองกำลังรักษาการณ์ภู่วรือที่
แข็งแกร่งที่สุดบุกกลมโอบกลางอาณาจักรต้าเซี่ยโดยไม่ให้ศัตรูไหวตัว อาศัยยุทธการระดับสายฟ้าแลบตัด
เส้นทางสื่อสารของฝ่ายตรงข้าม โจมตีอาณาจักรยึดครองแผ่นดินของต้าเซี่ย

(เชียวเซียงตงเออร์, จอมนางจารชน หน่วย 11 ภาค 2 เล่ม 1, หน้า 135-136)

ดังข้อความตอนหนึ่งที่ฉู่เฉียวกล่าวกับเยียนสวีเมื่อเธอรู้สึกว่าเขาเปลี่ยนไปในทางที่ไม่ดี
เพราะเขามีความเจ็บแค้นศัตรูมากจึงต้องการอำนาจเพื่อแก้แค้น กลายเป็นคนเห็นแก่ตัว ขี้ระแวง ใช้
วิธีการต่าง ๆ กำจัดคนที่เขาคิดว่าจะคุกคามอำนาจเขา ดังความที่ฉู่เฉียวกล่าวว่า

“ข้ามองท่านชัดเจนแล้วหรือไม่ เยียนสวีท่านได้กลายเป็นทาสของอำนาจไปแล้ว ตั้งแต่
กลับถึงเยียนเป่ย์ท่านก็เริ่มแคลงใจ ระแวงข้า ระแวงท่านอู ระแวงแม่นางอวี ระแวงกองทัพซีหนานเจิ้น
ระแวงสมาพันธ์ต่ำถง ระแวงทุกคนที่มีอำนาจคุกคามท่าน ข้าไม่เชื่อว่าท่านไม่รู้ข้าภักดีต่อท่าน...ความ
โกรธแค้นของท่าน ความกังวลของท่านล้วนเกิดจากความเห็นแก่ตัวของท่านทั้งสิ้น เยียนสวีข้าไม่ตำหนิ
ท่านที่จะฆ่าจูเกอเยว่ ข้าเพียงตำหนิวิธีการที่ต่ำช้าเกินไปของท่าน ท่านไม่ควรเหยียบย่ำความภักดีที่ข้ามีต่อ
ท่าน เหยียบย่ำความผูกพันระหว่างเราสองคน ยิ่งไม่ควรใช้วิธีการเยี่ยงคนถ้อยกับข้าแบบนี้ ...ข้าขอเตือน
ท่านเป็นครั้งสุดท้ายหากเขาตายในเยียนเป่ย์ข้าจะไม่อภัยให้ท่านชั่วชีวิต”

(เชียวเซียงตงเออร์, จอมนางจารชน หน่วย 11 ภาค 2 เล่ม 2, หน้า 87-88)

“เยียนสวินนับจากนี้พวกเราสอง ทางแยกเดิน ไม่มีสัมพันธ์อันใดเกี่ยวข้อง ท่านเป็นหรือตาย ชนะหรือพ่าย ล้วนไม่เกี่ยวข้องกับข้า เช่นเดียวกัน เรื่องของข้าท่านก็ไม่มีสิทธิ์มายุ่งเกี่ยว... เยียนสวินอย่าพูดคำที่น่าใจอีก” ฉู่เฉียวมองเขาอย่างซัดซา น้ำเสียงราบเรียบ “ท่านไม่คู่ควร”

(เชียวเซียงตงเออร์, จอมนางजारชน หน่วย 11 ภาค 2 เล่ม 2, หน้า 148)

ฉู่เฉียวรู้ว่าสักวันหนึ่งบ้านเมืองย่อมมีการเปลี่ยนแปลงไปสู่การปกครองระบอบใหม่ที่ประชาชนจะมีเสรีภาพในการดำเนินชีวิตมากกว่าเดิม เธอยอมรับว่าบ้านเมืองในขณะนั้นชีวิตประชาชนไม่มีค่าอะไร แต่เธอก็พยายามจะช่วยเหลือพวกเขาอย่างเต็มที่โดยไม่ให้ถูกฆ่าอย่างไร้คุณธรรม

จากข้อความข้างต้นบทบาทของฉู่เฉียว สะท้อนให้เห็นว่าผู้หญิงก็สามารถแสดงความเก่งกล้าในการสู้รบหรือการทำสงครามได้อย่างเข้มแข็งอดทนอย่างไม่ย่อท้อ และมีศรัทธาที่จะทำเพื่อประชาชน เธอก็พยายามจะช่วยเหลือพวกเขาอย่างเต็มที่โดยไม่ให้ถูกกดขี่ข่มเหงถูกฆ่าอย่างไร้คุณธรรมโดยไม่มีทางต่อสู้ ดังความว่า

“สงครามระหว่างเยียนเป่ยกัปดาห์เสียอย่างไรก็ไม่อาจหลีกเลี่ยงและยังดำเนินต่อไปอีกนาน แต่ผู้คนที่ล้มตายในสงครามครั้งนี้หาไม่ได้ซึ่งคุณค่า พวกเขาต่อสู้เพื่อความถูกต้องและอิสรภาพ ข้าเร็วต้องมีสักวันบนแผ่นดินหงซวนจะปรากฏระบบการปกครองแบบใหม่ ซึ่งระบบการปกครองแบบนี้จะประกอบไปด้วยเสรีภาพและความเสมอภาค จะไม่เป็นเช่นอดีตที่เข่นฆ่ากันราวผักปลา ไร้ซึ่งมนุษยธรรมอย่างสิ้นเชิง เพื่อวันนั้นทุกสิ่งข้าทุ่มเทไปล้วนคุ้มค่าทั้งสิ้น...”

(เชียวเซียงตงเออร์, จอมนางजारชน หน่วย 11 ภาค 1 เล่ม 3, หน้า 291)

“ข้าเข้าใจทุกประการดีตราบดีที่แผ่นดินนี้ยังมีคำว่าผลประโยชน์ ดำรงอยู่ก็ไม่มีวันเท่าเทียมอย่างแท้จริงแต่ข้าสามารถทำให้สถานการณ์ดีขึ้น...อย่างน้อยที่สุดจะไม่มีเหตุการณ์เช่นที่เคยเกิดขึ้นในคฤหาสน์จูเก๋อ คิดฆ่าก็ฆ่า เห็นชีวิตคนเหมือนสุนัขตัวหนึ่ง...”

(เชียวเซียงตงเออร์, จอมนางजारชน หน่วย 11 ภาค 1 เล่ม 3, หน้า 291)

จากข้อความข้างต้นบทบาทของฉู่เฉียว สะท้อนให้เห็นว่าเธอรู้ดีว่าคำว่าผลประโยชน์ทำให้มนุษย์ที่มีอำนาจมากกว่ามักเอารัดเอาเปรียบและทำร้ายผู้ที่เป็นข้าทาสบริวารหรือคนที่อ่อนแอกว่า แต่เธอก็คิดว่า เธอจะพยายามช่วยประชาชนไม่ให้ถูกชนชั้นปกครองที่มีอำนาจเหนือกว่าเอาเปรียบหรือข่มเหงรังแกอย่างที่เคยเกิดขึ้นมาในอดีต

บทบาทนักรบหญิงในฐานะผู้นำของฉู่เฉียว เธอไม่เคยย่อท้อต่อการสู้รบ ดังตอนที่เธอจะพากองทัพซีหนานเงินเข้าเมืองฉีอู่ ซึ่งมีเฉาเหมิงกงรักษาเมืองอยู่ กองทัพซีหนานเงินรวมทั้งชาวบ้านที่หนีภัยสงครามที่เกิดจากการรุกรานของกองทัพต้าเซี่ยต้องการเข้าไปอยู่ในเมือง เมื่อฉู่เฉียวนำกองทัพซีหนานเงินและชาวบ้านเข้าเมืองได้ เธอก็ต้องทำสงครามกับกองทัพของเจ้าหยางแห่งต้าเซี่ยที่ยกกองทัพมารุกรานเยียนเป่ย์ เธอดูแลและป้องกันเมืองจากการรุกรานของกองทัพต้าเซี่ยอย่างเต็มที่ แม้ว่าจะมีกำลังที่น้อยกว่าก็ตาม ฉู่เฉียวรู้ว่กำลังฝ่ายตนสู้ฝ่ายตรงข้าม ซึ่งมีกำลังทหารมากกว่าไม่ได้ แต่ถ้าไม่สู้ก็อาจถูกฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ แต่เธอรู้สถานการณ์ว่าแสดงออกไม่ได้ เกรงว่าบริวารจะตกใจขวัญเสียกลัวข้าศึกศัตรู ดังความที่บรรยายถึงความรู้สึกของเธอว่า

นางไม่อาจแสดงความรู้สึกเช่นนั้นออกมาเป็นสัญญาณการของพวกเขาคือเป็นความหวังของผู้คนในเมืองนี้ หากแม้แต่นางยังปราศจากความมั่นใจคนอื่น ๆ หรือจะยืนหยัดอยู่ได้ ขณะที่พวกเขารู้สึกท้อแท้ยังมีนางเป็นที่พึ่ง...

(เซียวเซียงตงเออร์, จอมนางจารชน หน่วย 11 ภาค 2 เล่ม 1, หน้า 108)

“ปวงประชาจะตื่นตื่น เยียนเป่ย์จะจตุรทุกท่านไว้ ชื่อของพวกท่านจะถูกจารึกบนหน้าประวัติศาสตร์เยียนเป่ย์ ได้รับการสักการบูชาไปชั่วกาลนาน นักรบทั้งหลายข้าจะอยู่เคียงข้างทุกท่านร่วมเป็นร่วมตาย พวกเราจะไม่ทอดทิ้งกัน ร่วมเป็นร่วมตายไม่ทอดทิ้งกัน” เหล่าทหารหาญประสาณเสียงดังกระหึ่ม พวกเขาชูสองมือขอบตาแดงก่ำ บางคนซาบซึ้งจนน้ำตาไหล ความอดสูที่ติดตัวมาหลายปีล้นทะลักออกมาพร้อมกับหินละลายได้เปลือกโลก พวกเขาให้ร้องก้องดังพิทักษ์เยียนเป่ย์

(เซียวเซียงตงเออร์, จอมนางจารชน หน่วย 11 ภาค 2 เล่ม 1, หน้า 113)

“ในฐานะที่เป็นทหาร พวกเรายังมีหน้าที่ปกป้องพิทักษ์แผ่นดิน ไม่ว่าศึกครั้งนี้จะแพ้หรือชนะ พวกเราจักไม่ละอายต่อฟ้าดินของเยียนเป่ย์ ไม่ละอายต่อคุณธรรมประจำใจ ยิ่งไม่ละอายต่อธงรบที่อยู่เหนือศีรษะผืนนี้ดำรงหรือม้วยมอดขึ้นอยู่กับศึกครั้งนี้”

(เซียวเซียงตงเออร์, จอมนางจารชน หน่วย 11 ภาค 2 เล่ม 1, หน้า 117)

ฉู่เฉียวผิดหวังและเสียใจที่เยียนสวีนทอดทิ้งประชาชนเยียนเป่ย์ เพราะเธอมีศรัทธาและความจริงใจที่มั่นคงที่จะทำเพื่อเยียนเป่ย์ตามที่ให้สัญญากับเยียนสวีนแต่เดิม ดังความตอนหนึ่งเธอกล่าวว่า

“เยียนเป่ย์ไม่ใช่บ้านเกิดของข้า แต่กลับเป็นความฝันและความศรัทธาของข้าเสมอมา พวกท่านไม่ต้องการมัน ข้าต้องการ พวกท่านทอดทิ้งมัน ข้าจะปกป้อง บอกเยียนสวีนด้วยว่า หากฉู่เฉียวตาย ไม่ต้องแก้แค้นให้นาง นางไม่ได้ตายด้วยน้ำมือคนอื่นแต่ตายด้วยน้ำมือของเธอเอง”

(เซียวเซียงตงเออร์, จอมนางจารชน หน่วย 11 ภาค 2 เล่ม 1, หน้า 139)

เยียนเปย เยียนเปย ฉู่เฉียวเงยหน้าขึ้นช้าๆ น้ำตาสายหนึ่งหยาดรินจากหางตา แผ่นหลังของนางเหยียดตรงปานนั้น เหมือนหอกยาวเล่มหนึ่ง หิมะตกกระหน่ำพรูพรั่งบนสองป่าของนาง ไม่มีใครปกป้องเจ้าแล้ว เช่นนั้นให้ข้าปกป้องเจ้าแทนแล้วกัน

(เซียวเซียงตงเออร์, จอมนางจารชน หน่วย 11 ภาค 2 เล่ม 1, หน้า 147)

ฉู่เฉียวสามารถใช้กำลังทหารที่น้อยกว่าเอาชนะกองทัพต้าเซี่ยที่มีกำลังมากกว่าหลายเท่า เธอกล้าเสี่ยงเป็นเสี่ยงตายร่วมมือกับกองทัพซีหนานเจิน(ภายหลังเปลี่ยนชื่อเป็นชีวี่ลี่) ต่อสู้เพื่อป้องกันเมืองเปยซั่ว เธอฆ่าจ้าวฉีแม่ทัพของต้าเซี่ยได้จึงมีชัยชนะ ทำให้เหล่าไพร่พลต้าเซี่ยขวัญเสียแตกทัพไปไม่เป็นขบวน ภายหลังเจ้าเมืองฉือตูละอายใจที่ตนด้อยความสามารถจึงฆ่าตัวตาย ดังความว่า

ฉู่เฉียวรู้จักจ้าวฉีดวงตาสาตประกายคมกล้า ทะยานวูบจากหลังม้า กระโดดถีบกลางหลังของบุรุษแสงกระบี่วาววับจับตา จ้าวฉีไม่ทันแผดร้องสักเสียง ศีรษะก็ปลิดปลิว จ้าวฉีตายแล้ว พวกเจ้าจงยอมแพ้แต่โดยดี ...ทหารสี่สิบหมื่นถึงกับขวัญกระเจิงด้วยการจู่โจมเพียงครั้งเดียวของฝ่ายตรงข้าม ฉู่เฉียวเรือนร่างบอบบางนั่งตระหง่านเหนืออาชา ยกชูศีรษะของจ้าวฉี ดวงตาสาตประกายคมกล้า ใบหน้าเด็ดเดี่ยวเหี้ยมหาญ ทัพเซี่ยเกิดความโกลาหลในบัดดล...ทัพเซี่ยก็แตกพ่ายไม่เป็นขบวน...ศึกครั้งนี้...นับเป็นการสูญเสียอันประเมินค่ามิได้ของกองทัพต้าเซี่ย

(เซียวเซียงตงเออร์, จอมนางจารชน หน่วย 11 ภาค 2 เล่ม 1, หน้า 153-154)

เมื่อฉู่เฉียวสามารถทำให้ข้าศึกถอยไปได้ ชาวฉือตูลำนึกในความเสียสละของเธอยกย่องฉู่เฉียวเยี่ยง วีรสตรีที่สามารถขับไล่กองทัพต้าเซี่ยไปได้ในการรบครั้งนี้ ดังความว่า

เมื่อฉู่เฉียวนำทัพกลับถึงเมืองเปยซั่วได้รับการต้อนรับราวกับวีรบุรุษกัมปान...ทหารและประชาชนทั้งหมดล้วนมาชุมนุมกันที่หน้าประตูเมือง ผูกแขนแออัดยัดเยียดเต็มไปด้วยความอึกทึกกราวกับเปยซั่วชนะศึกแล้วกระนั้น

(เซียวเซียงตงเออร์, จอมนางจารชน หน่วย 11 ภาค 2 เล่ม 1, หน้า 157)

“ใต้เท้าฉู่รุ่ตมาในห้วงคับขันนำพาเปยซั่วรอดพ้นจากหายนะ กองพลที่สองทั้งเบื้องสูง เบื้องต่ำต่างสำนึกในบุญคุณอันยิ่งใหญ่ของใต้เท้า”

(เซียวเซียงตงเออร์, จอมนางจารชน หน่วย 11 ภาค 2 เล่ม 1, หน้า 158)

คุณสมบัติสำคัญที่ทำให้ฉู่เฉียวสามารถเป็นผู้นำทัพได้ประการหนึ่งคือ เธอมีลักษณะของผู้นำที่ดีเธอกำลังปกป้องบริวารของตนอย่างกล้าหาญ โดยแสดงความรับผิดชอบ เมื่อกองทัพซีหนานเจินทำผิดถูกเยียนสวีลงโทษรุนแรง เธอก็กล้าแสดงตนปกป้องพวกเธออย่างไม่หวั่นเกรงเยียนสวีจะโกรธเธอ ฉู่เฉียวทำตามคำสอนของขงจื้อในเรื่องคุณสมบัติห้าประการ โดยหนึ่งในคำสอนดังกล่าวคือ ผู้ปกครอง

ต้องให้เกียรติให้ความสำคัญผู้อยู่ใต้ปกครอง ส่วนผู้อยู่ใต้ปกครองก็ต้องจงรักภักดีต่อเขา (สุวรรณา สถาอานนท์, 2555, หน้า 49-50) ฉู่เฉียวพยายามปกป้องกองทัพซีหนานเจิ้น เมื่อเยียนสวินหาเรื่องจะลงโทษพวกเขา ดังความว่า

“ข้ายอมไม่อาจปิดความรับผิดชอบขอเตียนเซียโปรดลงโทษข้าที่ไม่กวาดล้างผู้ใต้บังคับบัญชาให้ดีและโปรดเห็นแก่ผลงานการรบในสองศึกที่ผ่านมาของกองทัพซีหนานเจิ้น ละเว้นโทษสถานหนัก ส่วนความเสียหายที่พวกเขาก่อไว้ ผู้น้อยยินดีแบกรับแต่ผู้เดียว”

(เซียวเซียงตงเออร์, จอมนางจารชน หน่วย 11 ภาค 2 เล่ม 1, หน้า 241)

การกระทำข้างต้นของฉู่เฉียว ทำให้กองทัพซีหนานเจิ้นยิ่งจงรักภักดีเธอมากขึ้น ดังความว่า ได้ทำเอาเฮ้อเซียวกุ่กเข้าข้างหนึ่ง สีหน้าเด็ดเดี่ยว น้ำเสียงหนักแน่น “ชีวิตพวกเราล้วนเป็นของท่าน ท่านวางใจเถอะกองทัพซีหนานเจิ้นทั้งสองพันคนรับรองไม่ทำให้ได้ทำผิดหวังเด็ดขาด”

(เซียวเซียงตงเออร์, จอมนางจารชน หน่วย 11 ภาค 2 เล่ม 2, หน้า 91)

นางแคเคยช่วยชีวิตพวกเขา แต่พวกเขากลับยินยอมพร้อมใจติดตามนางอย่างถวายชีวิต ช่วยนางจากวิกฤตคับขันหลายต่อหลายครั้ง ขอเพียงนางมีคำสั่ง ไม่ว่าผิดหรือถูก พวกเขาล้วนปฏิบัติตาม โดยปราศจากความลังเล คนเหล่านี้คือผู้ใต้บังคับบัญชาของนาง เป็นศาสตราวุธของนาง เป็นญาติสนิทที่จริงใจที่สุดของนาง ไม่ว่านางทำสิ่งใด พวกเขาล้วนไม่เคยคิดคดทรยศนาง แต่ยืนอยู่เบื้องหลังนางโดยไม่มีข้อแม้ และพร้อมซบดาบใส่ผู้ประสกรัยต่อนาง

(เซียวเซียงตงเออร์, จอมนางจารชน หน่วย 11 ภาค 2 เล่ม 2, หน้า 91-92)

“ได้ทำสำหรับพวกเราแล้ว ความปลอดภัยของท่านยังสำคัญกว่าแผ่นดินใหญ่ซีเหมิน ฟา ดินสูญสลาย ภูเขาแม่น้ำพังทลาย ขอเพียงได้ทำยังอยู่ พวกเราก็มีความมั่นใจที่จะยืนหยัดต่อไป ดังนั้นขอให้ท่านถนอมตัวเพื่อพวกเรา”

(เซียวเซียงตงเออร์, จอมนางจารชน หน่วย 11 ภาค 2 เล่ม 2, หน้า 92)

นอกจากนี้ฉู่เฉียวเป็นมิตรที่ไม่ทอดทิ้งเพื่อนในยามคับขัน นอกจากจะเคยช่วยเหลือเยียนสวินให้หนีออกจากเมืองต้าเซีย ที่เมืองเปี่ยนถังเธอยังช่วยเหลือมีปัญหากับเครือญาติในเรื่องชิงอำนาจทางการเมือง หลี่เซ่อไถ่ตายเขาก็หวังว่าฉู่เฉียวเป็นผู้นำทัพปกป้องราชบัลลังก์ของเขาให้รอดพ้นจากการแย่งชิงราชสมบัติของบรรดาเชื้อพระวงศ์ ซึ่งเธอก็ทำจนสำเร็จได้ และคืนอำนาจให้แก่รัชทายาทและขุนนางเปี่ยนถัง เพราะเธอไม่มีความโลภที่จะครองอำนาจไว้เอง

นอกจากนี้ฉู่เฉียวยังมีบทบาทความเป็นผู้นำในฐานะแม่ทัพใหญ่แห่งกองทัพพันธมิตรแดนซีเหมินในขณะทำสงครามกับชนเผ่านอกด่านชาวเฉวียนหรง จ้าวฉุนเออร์ซึกก็เข้าบ้านด้วยความแค้นเคืองเยียนสวินที่ไม่รักเธอ เธอนำกองทัพเผ่าเฉวียนหรงมาบุกดินแดนซีเหมินเพื่อล้างแค้น ทุกเมืองไม่ว่าจะเป็นต้าถัง เยียนเป่ย์ เปี้ยนถิง ซิงไห่ ต่างยินยอมให้ฉู่เฉียวเป็นแม่ทัพใหญ่ของพันธมิตรนำทัพขับไล่กองทัพคนเถื่อนเฉวียนหรง ทั้งที่เมืองเหล่านี้เคยรบราฆ่าฟันกันมาหลายครั้ง ดังความตอนหนึ่งมีว่า

ก่อนเปิดศึกทหารพันธมิตรคัดเลือกจอมทัพ ต้าเยียนส่งเยียนสวิน เมืองซิงไห่กลับเป็นจูเก๋อเยว่ต้าเซี่ยตอนเหนือแบ่งเป็นสองกลุ่มอำนาจคือ จ้าวเซ่อและจ้าวหยาง... เปี้ยนถิงมีขุนนางชื่อซุนตี้มาเสนอชื่อฉู่เฉียวให้หวังฉู่เฉียว

ฉู่เฉียวแม้เป็นซิงไห่หวังเพย แต่ในนามแล้วคือชินหวังช่วยว่าราชการของเปี้ยนถิง ด้วยความสัมพันธ์ของนางกับหลี่ซิวอี้ บวกกับผลงานรบที่เคยช่วยนครถิงจิงในปีนั้น ต้าถังทั้งเบื้องบนเบื้องล่างย่อมไม่มีใครคัดค้านแน่นอน ทางซิงไห่ตรึงรองอยู่ยาวนานสองนานจูเก๋อเยว่ยังคงเลือกสนับสนุนภรรยาตัวเอง จ้าวเซ่อร่วมยกมือให้ความเห็นของจูเก๋อเยว่ ส่วนจ้าวหยางที่ไม่อยากเห็นจ้าวเซ่อและเยียนสวินอยู่เหนือกว่า ยามนี้จึงพลอยสนับสนุนฉู่เฉียวไปด้วย มีก็แต่ต้าเยียนที่เข้าวันรุ่งขึ้นถึงนำความคิดเห็นของจักรพรรดิเยียนมาแจ้งต่อที่ประชุมว่าไม่คัดค้าน ด้วยเหตุนี้ตำแหน่งผู้นำกองทัพพันธมิตรที่ประกอบด้วยยอดฝีมือแห่งยุคจึงตกอยู่ในมือของฉู่เฉียว กระบวนทัพที่สร้างขึ้นจากบุรุษผู้กล้าหนึ่งร้อยยี่สิบหมื่นคนกลับมีผู้บัญชาการสูงสุดเป็นสตรีนางหนึ่ง

(เฉียวเซียงตงเออร์, จอมนางจารชน หน่วย 11 ภาค 2 เล่ม 4, หน้า 166-167)

ฉู่เฉียวได้แสดงให้เห็นว่าเธอมีฝีมือในการบัญชาการรบจริง ไม่ใช่ได้ตำแหน่งแต่ในนามเท่านั้น เธอสามารถวางแผนล่อลวงศัตรูให้มาติดกับดัก โดยสร้างภาพเมืองใหญ่ให้เต็มไปด้วกำลังทหาร แต่ความจริงเป็นพลเรือนส่งเสียงให้ดังมาก ๆ เพื่อแสดงพลังของกองทัพล่อลวงศัตรูให้เกรงขามและสร้างกับดักมีหลุมพรางเพื่อข่มขวัญข้าศึกอย่างมากมาย ส่วนเมืองเล็กกลับเต็มไปด้วกำลังทหารที่เข้มแข็งแต่มีภาพลวงตาข้าศึกว่ามีสภาพเมืองอ่อนแอ เพื่อล่อลวงให้ข้าศึกมุ่งมาโจมตีเพราะประมาทจะได้เพลี่ยงพล้ำง่าย ๆ ดังความว่า

ฉู่เฉียวโยกย้ายกองกำลังพลหกลสิบหมื่นและทหารอาสาห้าสิบหมื่นมาเป็นแนวป้องกันที่ภูลั่วรื่อ โดยให้จัดสร้างคูน้ำและหลุมพรางหลากหลายรูปแบบ เลียบเป็นทางยาวถึงเมืองเป่ย์ซั่ว แล้วจัดวางกำลังป้องกันแน่นหนาถึยิบ เมื่อกองหน้าของเฉวียนหรงมาถึง องค์ชายสามท้าวฮาดกตะลึงจนปากหุบไม่ลงที่เห็นแนวป้องกันที่อลังการปานนี้ ปฏิกริยาแรกของเขาคือศัตรูเสียสติไปแล้ว แนวป้องกันระดับนี้ไม่มีใครกล้าบุกเข้าไปรบหาที่ตายแน่ ๆ ดังนั้นองค์ชายสามท้าวฮาดจึงจำต้องเลี้ยวไปอีกทางหนึ่งอย่างมีเหตุผล ไม่อาจกล่าวว่าท้าวฮาดไม่ฉลาด เพราะเจอแนวป้องกันแบบนี้ ใครหน้าไหนจะกล้าบุกโจมตีเข้าไป แต่ที่ท้าวฮาดไม่รู้ก็คือหลังแนวป้องกันที่แลดูน่าสะพรึงนี้มีแค่ทหารอาสาห้าสิบหมื่น แต่ละคนไม่มีดาบ ไม่มีทวน การกิจหนึ่งเดียวก็คือชูธงสูง ๆ และเมื่อมีคนมาให้กระต๊อบเท้าแรง ๆ ให้ฝุ่นตรลบจนท่วมฟ้าแค้นนี้เท่านั้นเอง ส่วนเมือง

นั้ดู้ที่เป้นแค่เมือ่งเล็ก ๆ เวล่านั้ซู่่มกำล้งพลไว้แปดสิบหมื่นนาย รอคอยการมาเยือนของเขา ในที่สุดท้าวฮาหลงกล้จมตึนั้ดู้จ้งฟ่ายแพ้ยับเ็นและถูกล่า ทำให้กองทัพของฝ่ายฉู่เดียวชนะ ดังความว่า

ฉู่เดียวใช้กลศึกที่อาจหาญกำล้งขวัญที่แกร่งกร้าวล้อมตีกองทัพสิบหมื่น ข้าศึกเจ็ดหมื่นสิ้นชีพ สามหมื่นตกเป็นเชลย อีกทั้งตัดหัวผู้นำกองทัพศัตรูประสพชัยชนะอย่างงดงาม... จ้าวเซ่งนั้งอยู่ในกระโจมใหญ่ฝ่ายซิงไห่ยกจอกค่านับฉู่เดียว จอมทัพอันดับหนึ่งแห่งแผ่นดินบูรพา เจ้าเป็นได้อย่างสมภาคภูมิ

(เซียวเซียงตงเอ้อร์, จอมนางจารชน หน่วย 11 ภาค 2 เล่ม 4, หน้า 169)

ท้ายที่สุดกองทัพฝ่ายพันธมิตรที่มีฉู่เดียวเป็นแม่ทัพก็ชนะกองทัพพวกเฉวียนหรงอย่างเด็ดขาด ข่าน่าเหียนหมิงเล็กก็ฆ่าตัวตายเพราะแพ้สงคราม ดังความว่า

ทัพเฉวียนหรงถูกล้อมโจมตึจนราบเป็นหน้ากลอง ค่ายทัพใหญ่ถูกกลุ่มคนและม้าที่บุกกะทันหันถล่มจนละเหะ จูเก๋เอว่แผดคำอย่างเดือดดาล จากนั้นพุ่งปราดเข้าไปราวกับไฟลงกัน ใครขอชมดูหน้าของคนทีช่วยโอกาสช่วงชิงผลงานของตนอย่างไ้ย่างอายสักครา ทว่าเหนือความคาดหมาย เขาเห็นนายทหารหญิงที่บุคลิกองอาจคนหนึ่งยืนตรวจนับยุทธโปกรณ์ที่ยึดมาได้จากข้าศึกอยู่หน้าค่าย พอเห็นเขาก็เอ่ยเรียบ ๆ ว่านี่คือท่านข่านแห่งเฉวียนหรง ตอนเข้ามาถึงเขาก็ฆ่าตัวตายแล้ว จูเก๋เอว่ตะลึงตาค้างทั่วร่างมอมแมมไปด้วยเลือดจ้องหน้าภรรยาตัวเองตาปริบ ๆ ก่อนเอ่ยน้ำเสียงไม่ค่อยปกติเป็นธรรมชาติ “เจ้ามาได้อย่างไร”

(เซียวเซียงตงเอ้อร์, จอมนางจารชน หน่วย 11 ภาค 2 เล่ม 4, หน้า 178-179)

เฉวียนหรงรุกรานเข้ามาอย่างอีกทีก็ครึกโครมแต่ภายใต้ความร่วมมือของกลุ่มอำนาจแต่ละฝ่าย ทำให้ฮึกเหิมได้ไม่ถึงครึ่งปี สามเดือนให้หลัง ทัพเฉวียนหรงเกือบทั้งหมดถอยร่นออกจากแผนที่ซีเหมินมีเพียงบางส่วนหนีไม่ทัน ยังคงหลบซ่อนตัวอยู่ตามป่าเขา ไม่ช้าก็เร็วต้องฝึ่งร้างในปากของสัตว์ร้ายที่หิวโหย หรือไม่ก็ต้องตายด้วยมือของชาวเยียนเป่ย์ที่เคียดแค้นชิงชัง จั้งอันหวังเพยหรือจ้าวฉุนเอ้อร์หายตัวไปในช่วงซูลมุน

(เซียวเซียงตงเอ้อร์, จอมนางจารชน หน่วย 11 ภาค 2 เล่ม 4, หน้า 193)

หลังจากสงครามสงบลง เมืองต่าง ๆ ทำสนธิสัญญาสงบศึกสามสิบปี ต่อมาก็ยกเลิกระบบข้าหาสที่ทำให้ผู้เป็นทาสถูกกดขี่ข่มเหงอย่างทารุณโหดร้าย สะท้อนให้เห็นการพัฒนาแนวคิดแบบอารยชนมีการพัฒนามากขึ้น ฉู่เดียวและจูเก๋เอว่ช่วยกันพัฒนาเมืองซิงไห่จนเจริญรุ่งเรืองในด้านต่าง ๆ ความว่า

ห้าปีต่อมาต้าเยียนมีการเปลี่ยนแปลงที่สะท้อนไปทั่วแผ่นดินซีเหมินเช่นกัน จักรพรรดิเยียนยกเลิกระบบทาสเปลี่ยนเป็นระบบศักดินา... ซึ่งให้ประกาศเอกราชในปีเจ็ดร้อยเก้าสิบเอ็ด สถาปนาราชวงศ์ชิง... ซึ่งให้หวังจูเกอเยว่ดำรงตำแหน่งจักรพรรดิพระนามไปหยวนหลงเถลิงราชย์ยกเลิก ระบบสนมวังหลัง เพียงแต่ตั้งชีวี่หวังฉู่เฉียวเป็นมารดาแห่งแผ่นดินซึ่งให้ร่วมบริหารบ้านเมือง เบื้องหลัง ของพระราชกฤษฎีกาทุกฉบับในชิงให้ล้วนสามารถมองเห็นเงาร่างของนางเพราะระบบภรรยาเดียวของชิง ให้หวัง คล้ายคลึงกับระบบหวงเฟยของดินแดนตะวันตก ด้วยเหตุนี้ชีวี่หวังจึงได้รับขนานนามหวงเฟยแห่ง ชิงให้เป็นคนแรก หรือเรียกว่าชีวี่หวงเฟยเพราะการปกครองที่เปิดกว้างของไปหยวนตี้และชีวี่หวงเฟย สามสิบปีให้หลังของชิงให้จึงกลายเป็นอาณาจักรที่มั่งคั่งที่สุดบนแผ่นดินใหญ่แบบก้าวกระโดด เศรษฐกิจ เพื่อฟูทวีการล้าหน้ารัชศกไปหยวนปีที่สามร้อยยี่สิบเอ็ด ซึ่งให้เป็นผู้ริเริ่มการปฏิวัติอุตสาหกรรม ก่อน แผ่ขยายไปทั่วแผ่นดินใหญ่ซีเหมิน

(เชียวเซียงตงเออร์, จอมนางจารชน หน่วย 11 ภาค 2 เล่ม 4, หน้า 196)

จากเนื้อความข้างต้นฉู่เฉียวผิดหวังที่เยียนสวีนเปลี่ยนแปลงจิตใจกลายเป็นคนเห็นแก่ตัว ต้องการอำนาจเพื่อแก้แค้น ไม่คำนึงถึงคนที่เคยช่วยเหลือเขาและทอดทิ้งประชาชนเยียนเป่ย เธอจึงแยกตัว ออกจากกองทัพเยียนสวีน เพราะเธอเป็นบุคคลที่มีน้ำใจและมีศรัทธาที่จะทำเพื่อประชาชน เธอจึง พยายามจะช่วยเหลือพวกเขาอย่างเต็มที่ เธอและกองทัพซีหนานเจิ้นต่อสู้เพื่อปกป้องประชาชนชาว เยียนเป่ยอย่างกล้าหาญจนได้ชัยชนะ ภายหลังฉู่เฉียวตัดสินใจเลือกจูเกอเยว่เป็นคู่ชีวิต บุคคลทั้งสองไป ก่อตั้งเมืองใหม่ชื่อชิงไห่ เมื่อกองทัพของเผ่าเฉวียนหรงยกเข้ามารุกรานแผ่นดินซีเหมิน ทุกฝ่ายยินยอมเลือก ฉู่เฉียวเป็นแม่ทัพคุมกำลังทหารพันธมิตรต่อสู้กับข้าศึกจนได้ชัยชนะ หลังจากสงครามสงบลง เมืองต่าง ๆ ทำสนธิสัญญาสงบศึกกันสามสิบปี

บทสรุปและอภิปรายผล

บทบาทความเป็นผู้นำของฉู่เฉียวในสถานการณ์ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นทาส เป็นนักรบ เป็นแม่ทัพ สะท้อนให้เห็นถึงเพศสภาวะของผู้หญิงคนหนึ่งที่มีจิตใจหาญหาญไม่น้อยกว่าชายอกสามศอก เมื่อครั้งถูกจับ เป็นทาส เธอใช้สติปัญญาเอาตัวรอดจากการถูกข่มเหงรังแกของข้าทาสด้วยกัน ทั้งแก้แค้นคนที่ข่มเหงรังแก เธอและพวกพ้องอย่างสาสม เมื่อรู้จักกับเยียนสวีนเธอก็เป็นมิตรสหายที่ร่วมเคียงบ่าเคียงไหล่ฟันฝ่าปัญหา ที่เกิดจากการตามล่าล้างชีวิตเธอและเยียนสวีนในเมืองต้าเซี่ย เมื่อเป็นผู้นำกองทัพซีหนานเจิ้นเธอก็ช่วยให้ กำลังพลในกองทัพเดินทางกลับเยียนเป่ยสำเร็จตามสัญญา ต่อมาเยียนสวีนยังไม่ให้อภัยกองทัพซีหนานเจิ้น ทั้งไม่เชื่อใจว่าจะจงรักภักดีต่อเขาอย่างจริงใจ เขามักหาเรื่องเล่นงานกองทัพซีหนานเจิ้น ฉู่เฉียวก็ปกป้อง พวกเขาให้รอดพ้นจากการลงโทษของเยียนสวีน กองทหารกลุ่มนี้จึงซาบซึ้งใจในการกระทำของฉู่เฉียวที่ดี ต่อพวกเขา จงรักภักดีต่อเธออย่างจริงใจ และกลายเป็นกำลังพลสำคัญร่วมเคียงบ่าเคียงไหล่กับเธอในการทำ สงครามอย่างกล้าหาญ เมื่อเธอเป็นมิตรสหายกับหลี่เซ่อฉู่เฉียวก็เป็นสหายที่ดีในคราวคับขัน เธอก็

ช่วยปราบกบฏเมืองเปียนถั่ง ช่วยรักษาพยาบาลของหลี่เซ่อ สามารถขึ้นครองบัลลังก์ในเมืองเปียนถั่งจนสำเร็จ ภายหลังเมื่อฉู่เฉียวทราบข่าวป็นิสัยเยียนสวินเปลี่ยนไป กลายเป็นคนไร้น้ำใจไม่ห่วงใยราษฎรคิดแต่จะแก้แค้นผู้นำเมืองจ้าวเจิ้งเต๋อแห่งต้าเซี่ย ทั้งใช้เธอเป็นเหยื่อล่อจูเก๋อเยว่มาติดกับเพื่อกำจัดเขา ฉู่เฉียวจึงไม่พอใจที่เยียนสวินทำเช่นนี้ เธอจึงถอนตัวจากการเป็นเพื่อนที่กำลังจะกลายเป็นคู่ชีวิตเยียนสวิน เธอกลับใจไปช่วยเหลือนจูเก๋อเยว่ให้รอดจากการตามฆ่าของเยียนสวินจนตัวเองเกือบจมน้ำตายทั้งคู่ แต่ในที่สุดทั้งคู่ก็รอดตาย การแสดงออกของฉู่เฉียวแสดงถึงความสามารถ ความมีคุณธรรมและสติปัญญาของฉู่เฉียว

ภายหลังฉู่เฉียวเห็นคุณงามความดีของจูเก๋อเยว่ที่ทำเพื่อประชาชนและรักเธออย่างจริงใจ จึงตกลงใจแต่งงานกับจูเก๋อเยว่ เมื่อจ้าวฉุนเอ๋อร์ซึกเข้าบ้านพาชนผ่านด่านมารุกรานเขตแดน ซีเหมินเพราะโกรธแค้นเยียนสวินที่ไม่รักเธอ เพื่อความอยู่รอดเมืองต่าง ๆ ที่เคยรบราฆ่าฟันกันเองจึงต้องรวมตัวกันต่อสู้กับข้าศึก ฉู่เฉียวก็ได้รับเลือกเป็นแม่ทัพใหญ่ของเมืองต่าง ๆ ในแผ่นดินซีเหมิน เธอวางแผนการรบจนกระทั่งเอาชนะข้าศึกได้สำเร็จ เมื่อบ้านเมืองสงบ ฉู่เฉียวช่วยเหลือนจูเก๋อเยว่สร้างเมืองใหม่ ปรับปรุงกิจการบ้านเมือง ระบบสังคม ระบบการเมืองการปกครอง ยกเลิกระบบทาส เปิดโอกาสให้ประชาชนทั่วไปรับราชการได้

ข้อสังเกตประการหนึ่งที่พบจากเรื่องนี้คือ ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในเรื่องนี้สืบเนื่องมาจากตัวละครในเรื่องไม่ปฏิบัติตามหลักคุณสัมพันธภาพประการของนักปราชญ์จีนยุคโบราณขงจื้อที่มีว่า

ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดากับบุตรธิดา	บุตรต้องมีความกตัญญูต่อบิดามารดา
สามีกับภรรยา	ภรรยาต้องมีความซื่อสัตย์ต่อสามี
พี่กับน้อง	น้องต้องเชื่อฟังพี่
ผู้ปกครองกับผู้อยู่ใต้ปกครอง	ผู้อยู่ใต้ปกครองต้องจงรักภักดีต่อผู้ปกครอง
เพื่อนกับเพื่อน	ต่างต้องจริงใจต่อกัน

(สุวรรณา สถาอานันท์ และคณะ, 2555, หน้า 49-51)

ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับผู้อยู่ใต้ปกครอง ดังเช่นจ้าวเจิ้งเต๋อจักรพรรดิแห่งต้าเซี่ยเป็นคนซื่อตรงไม่ไว้วางใจบริวาร ไม่มีเมตตาต่อผู้อยู่ใต้ปกครอง ส่งข้าบริวารของตนคือบิดาเยียนสวินและเยียนสวิน โดยไม่มีความผิดทำให้เกิดความแค้นระหว่างสองเมืองที่เคยเป็นพันธมิตรกัน ต้องทำสงครามกัน ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดากับบุตรธิดาจ้าวเจิ้งเต๋อจักรพรรดิแห่งต้าเซี่ยใช้จ้าวฉุนเอ๋อร์ซึ่งเป็นธิดาของตนเพื่อหลอกล่อเยียนสวิน โดยไม่คำนึงถึงทุกข์สุขของธิดา ซึ่งขัดกับคำสอนของขงจื้อที่กล่าวว่า ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดากับบุตร บิดามารดาต้องรักบุตรธิดาเลี้ยงดูอย่างมีเมตตา มีความรักความห่วงใย ความเอื้ออาทรแก่บุตรส่วนบุตรต้องกตัญญู เคารพเชื่อฟังบิดามารดา (สุวรรณา สถาอานันท์, 2555, หน้า 49-51) การกระทำของจ้าวเจิ้งเต๋อยิ่งทำให้เยียนสวินไม่อาจรับจ้าวฉุนเอ๋อร์เป็นภรรยาได้ เพราะเป็นธิดาของศัตรูที่ฆ่าบิดามารดาของตน จ้าวฉุนเอ๋อร์จึงเกลียดชังบิดาและพาลเกลียดเยียนสวินด้วยแค้นใจเขา

ที่ไม่รักตน คิดฆ่าเขา ภายหลังจ้าวขุนเออร์จึงไปยุยงชนเผ่านอกด่านเฉียนหวังให้ยกกองทัพมารุกรานแผ่นดินซีเหมิน เป็นฉนวนของสงครามใหญ่ในยุคนั้น ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนกับเพื่อนเยียนสวีกับฉู่เฉียวเคยเป็นมิตรที่ดีต่อกัน แต่ภายหลังเยียนสวีกลับไม่เชื่อใจฉู่เฉียว อีกทั้งคิดแต่เรื่องแก้แค้นจ้าวเจิ้งเตอ ทำให้เยียนสวียกกองทัพไปรุกรานต้าเซี่ยจนกระทั่งไม่สนใจชีวิตความเป็นอยู่ของชาวเยียนเป่ย์ แต่ฉู่เฉียวไม่เห็นด้วย เธอคิดว่าชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนนั้นสำคัญยิ่งนัก ดังนั้นทั้งสองจึงไม่อาจทำงานร่วมกันได้ ต้องแยกทางกันดำเนินชีวิต ซึ่งขัดแย้งกับคำสอนของขงจื้อที่กล่าวว่าความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนกับเพื่อน เพื่อนต้องวางตัวให้เหมาะสม ทำตัวให้น่าเชื่อถือและน่าไว้วางใจ (สุวรรณา สถาอานนท์, 2555, หน้า 49-51) เหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่าหากไม่ปฏิบัติตามคุณสัมพันธ์ห้าประการแล้ว ย่อมทำให้เกิดความขัดแย้งที่นำไปสู่ภัยสงครามในที่สุด

บทบาทความเป็นผู้นำของฉู่เฉียวในสถานะต่าง ๆ สะท้อนให้เห็นว่าผู้ประพันธ์เล็งเห็นถึงความสามารถของผู้หญิงจีนในยุคประวัติศาสตร์ว่ามีไม่ด้อยไปกว่าผู้ชายหากเธอมีโอกาสแสดงออก สอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรินทร์ อนันต์ศิริวัฒน์ เรื่อง "เม่งเล่กุน: วิเคราะห์บทบาทผู้หญิงที่ปรากฏในวรรณกรรมแปลพงศาวดารจีนเรื่องฉวนเฉียว" ซึ่งเม่งเล่กุนตัวละครเอกหญิงในเรื่องฉวนเฉียวปลอมตัวเป็นชายหนุ่มแล้วเข้าร่วมสอรับราชการ เธอสามารถสอบได้ในตำแหน่งจอหงวน ทั้งทำงานดีต้องพระทัยของฮ่องเต้ ดังความตอนหนึ่งในบทความวิจัยว่า

เมื่อเม่งเล่กุนเป็นขุนนางบทบาทของเธอได้สะท้อนถึงสติปัญญา ความรู้ ความสามารถและความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ในการทำงาน จนกระทั่งเป็นที่เชื่อถือของฮ่องเต้และขุนนางคนอื่น ๆ ดังเช่นตอนที่ราชสำนักจะจัดสอบไล่คนมารับราชการ แม้แต่ฮ่องเต้ก็ยังทรงเชื่อถือในสติปัญญาของเล่เบ้งตอง(เม่งเล่กุน) มอบตำแหน่งผู้กำกับสอบเข้ารับราชการให้แก่เธอ

(พัชรินทร์ อนันต์ศิริวัฒน์, 2562, หน้า 9)

เรื่องราวในวรรณกรรมสะท้อนให้เห็นว่าผู้หญิงก็มีความสามารถในการทำงาน ทั้งด้านพลเรือนและด้านการทหาร ถ้าหากเปิดโอกาสให้เธอศึกษาหาความรู้และยินยอมให้เธอรับราชการ

เอกสารอ้างอิง

เซียวเซียงตงเออร์(เซียน),ลี หลินลี่(แปล).(2559). จอมนางจางรชนหน่วย 11. ภาคต้น เล่ม 1.

สำนักพิมพ์สยามอินเตอร์บุ๊ค.

เซียวเซียงตงเออร์(เซียน),ลี หลินลี่(แปล).(2559). จอมนางจางรชนหน่วย 11. ภาคต้น เล่ม 2.

สำนักพิมพ์สยามอินเตอร์บุ๊ค.

เซียวเซียงตงเออร์(เซียน),ลี หลินลี่(แปล).(2559). จอมนางจางรชนหน่วย 11. ภาคต้น เล่ม 3.

สำนักพิมพ์สยามอินเตอร์บุ๊ค.

- เซียะเซียงตงเออร์(เซียน),ลี หลินลี(แปล).(2559). *จอมนางจารชนหน่วย 11*. ภาคต้น เล่ม 4.
สำนักพิมพ์สยามอินเตอร์บุ๊ค.
- เซียะเซียงตงเออร์(เซียน),ลี หลินลี(แปล).(2559). *จอมนางจารชนหน่วย 11*. ภาคปลาย เล่ม 1.
สำนักพิมพ์สยามอินเตอร์บุ๊ค.
- เซียะเซียงตงเออร์(เซียน),ลี หลินลี(แปล).(2559). *จอมนางจารชนหน่วย 11*. ภาคปลาย เล่ม 2.
สำนักพิมพ์สยามอินเตอร์บุ๊ค.
- เซียะเซียงตงเออร์(เซียน),ลี หลินลี(แปล).(2559). *จอมนางจารชนหน่วย 11*. ภาคปลาย เล่ม 3.
สำนักพิมพ์สยามอินเตอร์บุ๊ค.
- เซียะเซียงตงเออร์(เซียน),ลี หลินลี(แปล).(2559). *จอมนางจารชนหน่วย 11*. ภาคปลาย เล่ม 4.
สำนักพิมพ์สยามอินเตอร์บุ๊ค.
- ทวีป วรติลก. (2524). *ประวัติศาสตร์จีน*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สุขภาพใจ.
- พัชรินทร์ อนันต์ศิริวัฒน์. (2560)“บทบาทด้านการเมืองการปกครองของบูเช็คเทียนในวรรณกรรมร่วมสมัยต่างประเทศ”. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*. 8(2) กรกฎาคม-ธันวาคม 2560. หน้า 16-28.
- พัชรินทร์ อนันต์ศิริวัฒน์. (2562)“วิเคราะห์บทบาทผู้หญิงที่ปรากฏในวรรณกรรมแปลพงศาวดารจีนเรื่องฉนวนเฉียว”. *วารสารมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*. 16(1) มกราคม - เมษายน 2562. หน้า 1-14
- วุฒิชัย มูลศิลป์จำนงค์ และอดิวัฒน์สิทธิ์(แปล). (2533). *วณะขงจื้อ*. กรุงเทพฯ: บริษัทต้นอ้อจำกัด.
- วีระชัย โชคมุกดา. (2557). *ประวัติศาสตร์จีน*. สำนักพิมพ์ปิปปี้, 2557.
- สุวรรณ สถาอานันท์ (บรรณาธิการ). (2555). *ความเรียงใหม่หรือสร้างปรัชญาตะวันออก*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- สุวรรณ สถาอานันท์. (2503.). *กระแสธารปรัชญาจีนข้อโต้แย้งเรื่องธรรมชาติ อำนาจและจารีต*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ขสุวรรณ สถาอานันท์.(แปลและเรียบเรียง) (2554.). *หลุนอิว : ขงจื้อสนทนา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โอเพ่นบุ๊กส์.

